

BWO

18 september 2020

Situatie landen: Handelingsperspectieven

Agenda

1. Stand van zaken "pakket 10 juli 2020": CRW (Entiteit), landspakketten, voorwaardenbrief
2. Beslispunten:
 - A. Risico's als gevolg van uitblijven instemming met pakket 10 juli 2020:
 1. instemmen uitwerking handelingsperspectieven wanneer 'druppelsgewijze' bijstand structureel wordt en landen niet meer aan hun essentiële verplichtingen kunnen voldoen (mensenrechten, rechtszekerheid, deugdelijk bestuur)
 2. instemmen met coördineren en monitoren verzoeken om hulp en bijstand met inzet van betrokken departementen
 - B. Gezondheidszorg:
 3. Landen delen mee in middelen die in Nederland beschikbaar zijn (o.a. medicijnen, pbm, vaccin).
 4. Maximale ondersteuning beheersing COVID-19 door VWS, op basis van gift.
- C. Financiën:
 5. Per direct € (10)(2b) ter beschikking stellen ter voorbereiding uitvoering CRW, landspakket en risico's/handelingsperspectieven.

1. Stand van zaken van 'pakket 10 juli 2020'

Aruba

- Voldaan aan 2^e tranche, naar verwachting rond 20/9 geen liquiditeiten meer.
- Geen akkoord gegeven op 10 juli pakket. Terughoudend met nemen extra maatregelen om niet (nog meer) in financiële afhankelijkheidspositie NL te komen. Aruba meldt dat financiering uit derde bronnen zal worden gevonden, geeft publiekelijk wel aan dat Nederland voorkeur verdient, mits voldoende liquiditeiten ter beschikking worden gesteld om periode van 5 maanden te overbruggen.
- Bijstand door Nederland (zorg, zie ook sheet 14)

Curaçao

- Gesprekken tijdens reces opgestart, niet volledig voldaan aan voorwaarden 2^e tranche, geen akkoord gegeven op 10 juli pakket.
- Naar verwachting eind oktober geen liquiditeiten meer.
- Bijstand door Nederland (militair/zorg, zie ook sheet 14)

Sint Maarten

- Geen gesprekken o.b.v. RMR van 14/08, niet voldaan aan voorwaarden 2^e tranche, geen akkoord op 10 juli pakket.
- Regering geeft in opening vergaderjaar SXM aan dat zij financieel economische situatie structureel wil aanpakken, in overleg met Nederland, overweegt 'obligaties' uit te geven. En mogelijk verkoop van de overheids NV's.
- Naar verwachting eind oktober geen liquiditeiten meer
- Bijstand door Nederland (zorg, zie ook sheet 14)

2.A. Risico's als gevolg van uitblijven instemming met pakket 10 juli 2020

- › Naarmate de financiële situatie in de landen verslechtert kunnen risico's optreden voor de landen (sheet 8/9).
- › Beperkte, gerichte liquiditeitssteun door Nederland, conform afspraken BWO 10 juli jl., voor vitale processen is mogelijk onvermijdelijk, mede gelet op afhankelijkheid BES-eilanden. (sheet 10)
- › Een neveneffect is dat met druppelsgewijze steun (hoogstnoodzakelijk, daar waar nodig) Nederland de problemen (langdurig) oplost en druk wegvalt voor instemmen met pakket 10 juli.
- › Dit risico kan worden verkleind als Nederland haar bijstand coördineert en monitort, zodat bijstand enkel bij echte nood wordt geleverd.
- › De RMR kan op enig moment vaststellen dat omvang van de steun betekent dat de landen niet langer zélf zorgen voor "de verwezenlijking van de fundamentele menselijke rechten en vrijheden, de rechtszekerheid en de deugdelijkheid van het bestuur".
- › In het geval dat dat blijkt moet RMR gericht ingrijpen, zo nodig zonder consensus (Amvrb). Amvrb moet beperkt zijn (proportioneel), uitvoerbaar en concreet.

› **Beslispunten:**

1. instemmen met uitwerking handelingsperspectieven wanneer 'druppelsgewijze' bijstand structureel wordt en landen niet meer aan hun essentiële verplichtingen kunnen voldoen (mensenrechten, rechtszekerheid, deugdelijk bestuur).
2. Instemmen met coördineren en monitoren verzoeken om hulp en bijstand met inzet van betrokken departementen.

2.B. Gezondheidszorg

Actuele risico's (10)(2a) :

1. Landen willen verdere financiële neergang voorkomen en nemen daarom niet de nodige verdergaande maatregelen waar dit wel noodzakelijk is.
2. Handhaving COVID-maatregelen lijkt achter te blijven (m.n. privé bijeenkomsten, happy hours en kerken).
3. Beperkte financiële middelen vormen risico voor continuïteit gezondheidszorg (zie ook sheets 12/13).

Hervormingen op zorg zijn opgenomen in de landspakketten.

Beslispunten

3. Bevestigen dat landen mee zullen delen in de middelen (o.a. medicijnen, pbm, vaccin) die in Nederland beschikbaar zijn.
4. Instemmen met maximale ondersteuning van (enkel) beheersing COVID-19 door VWS, op basis van gift.

2.C. Financiën DGKR

Situatie

- › (Tijdelijke) uitbreiding DGKR is noodzakelijk om te kunnen starten met
 1. voorbereidingen uitvoering pakket 10 juli 2020
 2. kwartiermaken Entiteit
 3. voorbereiden en uitvoeren maatregelen mbt risico's/handelingperspectieven.
- › Ten behoeve van de entiteit zijn generale middelen gereserveerd die (deels) beschikbaar komen zodra een land heeft ingestemd. Deze komen ter beschikking zodra een land instemt. Realiteit gebiedt forse extra inzet om geen tijd te verliezen omdat de landen nog niet hebben ingestemd.

Beslispunt

5. Stel ^{(10)(2b)} (apparaatskosten) per direct ter beschikking uit de gereserveerde generale middelen.

Bijlagen

Ad 2.A. Financiële situatie: handelingsperspectieven landen

Verslechterende financiële situatie, en weigering op aanbod pakket 10 juli, dwingt landen keuzes te maken:

Zolang er geen akkoord is over derde tranche, verslechtert de financiële situatie van de landen.

Opties voor de landen zijn:

1. Uitstel van betalingen (van facturen, van subsidies aan overheidsbedrijven en sociale fondsen en van lonen);
2. Uitstel van betalingen op leningen;
3. Binnenlandse (obligatie)leningen aangaan;
4. Buitenlandse leningen aangaan;
5. Overheidsbedrijven verkopen;
6. Bijstandsverzoeken om reguliere taken uit te voeren.

Ad 2.A. Risico's

Risico's	(10)(2a)			Risico in de zin van Statuut	Handelingsperspectief
a. Leningen/aflossingen worden niet betaald	Kans groot: oktober liquiditeitstekort verwacht	Kans klein: leningen 2020 kunnen worden betaald (Credit Suisse)	Kans klein: geen aflossing in 2020	Deugdelijk bestuur Rechtszekerheid	Afspraken met (10)(2a)
b. Leningen /ongewenste alternatieve financiële bronnen	Kans middelgroot: MinFin ^{(10)(2a)} zinspeelt hierop (bron: Vertegenwoordiging)	Kans groot: uitlatingen premier gesteld op 10/09	Kans: groot: opening vergaderjaar gouverneur 09/09	Deugdelijk bestuur	Blokkeren door RMR van buitenlandse leningen in theorie mogelijk. Nader onderzoek nodig.
c. Verkoop overheidsentiteiten	onbekend	onbekend	Kans: middelgroot Mogelijke verkoop overheidsentiteit(en).	Deugdelijk bestuur	PM (nader onderzoek nodig)
d. Continuïteit vitale processen in gevaar	Kans: middelgroot	Kans: groot Actueel: ziekenhuis	Kans: middelgroot	Deugdelijk bestuur/ mensenrechten	- Druppelsgewijs liquiditeitssteun - Amvrb (sheet 10)
e. Politieke impasse/verkiezingen	Kans: middelgroot	Kans: middelgroot	Kans: middelgroot	Deugdelijk bestuur	Amvrb/Aanwijzing/nader onderzoeken (sheet 11)
f. Openbare orde/veiligheid	Kans: groot igv uitstel salarisbetaling/staking e.d.	Kans: groot igv uitstel salarisbetaling/staking e.d.	Kans: groot igv uitstel salarisbetaling/staking e.d.	Deugdelijk bestuur mensenrechten	Militaire/politie bijstand
g. Bedrijfsleven/economie	Kans: groot	Kans: groot	Kans: groot	rechtszekerheid	Geen.
h. Directe voedselnood	32.910 hulpbehoevenden	24.285 hulpbehoevenden	13.236 hulpbehoevenden	mensenrechten	Voedselpakketten (loopt)
i. Uitval vitale beroepen agv Covid	Onbekend	Onbekend	Kans middelgroot Actueel: diensten rechtshandaving	Mensenrechten Rechtszekerheid	Bijstand DEF, J&V, VWS, EZK, I&W

Ad 2.A. Handelingsperspectief: vitale processen

- › Lopende acties:
 - Inventariseren van vitale processen en cascade-effecten uitval. Mogelijke oplossingen om uitval te voorkomen/herstellen (in samenwerking VN-ACS en interdepartementaal) verzamelen van informatie mbt relevante overheidsentiteiten door VN-ACS.
- › Landen kunnen 'regulier' verzoek om liquiditeitssteun voor een vitaal proces doen (via Cft)
- › Indien op korte termijn sprake is van uitval vitaal proces:
 - Land dient bijstandsverzoek in bij Nederland. Het kan gaan om operationele of financiële ondersteuning. Operationele bijstand wordt geleverd door het departement dat hiervoor het meest geëquipeerd is.
 - Indien het gaat om liquiditeitsbehoefte stuurt BZK een adviesaanvraag aan Cft. Deze levert binnen 2-3 dagen een advies. Op basis daarvan wordt bepaald hoeveel liquiditeitssteun er wordt geleverd, met als doel om uitval te voorkomen, niet om structurele problemen te voorkomen of langdurig te ondersteunen. Voorwaarde aan de liquiditeitssteun is dat het land deze inzet ten behoeve van het gevraagde doel (vitaal proces).

Ad 2.a. Risico politieke impasse, verkiezingen

- > Indien:
 - Land bestuurlijke impasse bereikt (regering valt, regering handelt niet op vitale processen);
 - Land concrete beslissingen neemt die naar hun aard eigen autonomie aantasten (directe financiering of verkoop/lease strategische goederen, met als gevolg concreet risico van ondermijning of ongewenste buitenlandse inmenging)

- > Raakt **deugdelijk bestuur** in gedrang en moet RMR optreden (waarborgtaak Statuut)

- > BZK:
 - Monitort op voornoemde wijze
 - Werkt uit de wijze waarop politieke stabiliteit wordt gemonitord
 - Inventariseert 'omslagpunt' deugdelijk naar ondeugdelijk bestuur

Ad 2.B Stand van zaken: COVID-19

(10)(2a)

- Toename sinds medio juli, situatie niet onder controle, zeer zorgelijk
- Er wordt veel getest, maar noodzaak tot meer testen en maatregelen handhaven
- IC kan met behulp van (10)(2a) uitzendbureau (via VWS) nog aan. VWS monitort actief met oog op opschaling.
- Ziekenhuis verkeert in financiële problemen.

(10)(2a)

- Toename sinds medio augustus, zorgelijk
- Nog geen IC patiënten, IC op orde via (10)(2a) uitzendbureau
- Besmettingen zorgpersoneel van het ziekenhuis en ziekenhuis geeft signalen af dat er problemen zijn bij capaciteitsplanning acute zorg.

(10)(2a)

- Toename sinds medio juli, situatie niet onder controle, zeer zorgelijk
- Noodzaak meer testen en handhaven
- Laboratoriumcapaciteit beperkt en zal via bijstandsverzoek versterkt worden
- Nog geen IC patiënten, IC op orde via (10)(2a) uitzendbureau.

Ministerie van VWS ondersteunt maximaal op basis van bijstandsverzoeken.

Ad 2.B. Cijfers COVID-19 15 september 2020

	(10)(2a)		
Aantal positief getest	3152	166	549
Aantal actieve besmettingen	1.520	107	62
Aantal overledenen	20	1	19

Overzicht nieuwe bijstandsverzoeken sinds 01/08

Datum	Land	Bijstandsverzoek
03/08	(10)(2a)	betalen verblijfskosten medisch personeel (tbv beheersing COVID-19)
17/08		8 fte personeel directie gezondheidszorg (tbv beheersing COVID-19)
24/08 + 02/09		militaire bijstand krijgsmacht aan KPC ondersteuning bij mogelijke onlusten
07/09		medische assistentie GGD voor 3 maanden